

ת"פ 4795/12/17 - מדינת ישראל נגד אנס בדראן, מוסטפא בדראן, מחמד בדראן, אכרם רג'בי

בית המשפט המחוזי בירושלים

ת"פ 4795-12-17 מדינת ישראל נ' בדראן(עציר) ואח'
תיק חיצוני: 487804/2017
לפני כבוד השופטת תמר בר-אשר
4.7.2018
המאשימה
נגד
הנאשמים

מדינת ישראל

1. אנס בדראן (עציר)
2. מוסטפא בדראן (עציר)
3. מחמד בדראן
4. אכרם רג'בי (עציר)

בא-כוח המאשימה: עו"ד גלעד סוקולוב (פרקליטות מחוז ירושלים - פלילי)
בא-כוח הנאשם 1: עו"ד שלמה גיגי, עו"ד ירון גיגי
בא-כוח הנאשם 2: עו"ד דוד ברהום
בא-כוח הנאשם 3: עו"ד ירון גיגי
בא-כוח הנאשם 4: עו"ד מוחמד חלאילה (סנגוריה ציבורית)

החלטה

החלטה בעניין שתי הבקשות הבאות של הנאשם 1 (אנס בדראן) ושל הנאשם 3 (מחמד בדראן) (כל עוד לא נאמר אחרת, נאשמים אלו יכוננו להלן בהחלטה זו - **הנאשמים**): האחת, עתירה לגילוי ראיה; השנייה, בקשה לקיים "משפט זוטא" בעניין ההודעות שמסרו נאשמים אלו לחוקר המשטרה של הרשות הפלסטינית.

א. רקע

2. על-פי כתב האישום, תגרה שהתפתחה בעסק לשטיפת מכונות בכפר א-ראם, השתמשו מי מהמעורבים בכלי נשק, באלות ובברזלים. כתוצאה מירי בכלי הנשק, נהרג אחד מהמעורבים שנכחו במקום ואחרים נפצעו. הנאשמים 1 ו-2 מואשמים בכך שצוותא החדא עברו את העבירות הבאות: הריגה (סעיף 298 בחוק העונשין, התשל"ז-1977(להלן - **חוק העונשין**)); עבירת חבלה בכוונה מחמירה (סעיף 329(א)(1) ו-(2) בצירוף סעיף 29 בחוק העונשין); נשיאת נשק (סעיף 144(ב) בחוק העונשין). הנאשמים 3 ו-4 מואשמים כי עברו בצוותא חדא עבירת חבלה בכוונה מחמירה (סעיף 329(א)(1) ו-(2) בצירוף סעיף 29 בחוק העונשין). בנוסף לכך מואשם הנאשם 1 בעבירת רכישת נשק או החזקתו (סעיף 144(א) בחוק העונשין).

סמוך לאחר האירוע, הסגירו הנאשמים את עצמם אל המשטרה הפלסטינית וגם, בימים 5 ו-6 בנובמבר 2017 נגבו מהם

הודעות. סמוך לאחר מכן, הועבר הטיפול בחקירה למשטרת ישראל.

ב. החלטה בעניין העתירה לגילוי ראיה

3. המאשימה הגישה תעודה בדבר ראיות חסויות מטעמי אינטרס ציבורי חשוב (לפי סעיף 45 בפקודת הראיות (נוסח חדש), התשל"א-1971) (להלן - **פקודת הראיות**)) בקשר לשורה של ראיות. בעקבות הגשתה, הגישו הנאשמים עתירה לגילוי ראיה בעניין שלוש ידיעות, אשר בנספח של תעודת החיסיון סומנו ידיעות מס' 10, 11 ו-12 ולגביהן נמסרה לנאשמים פרפרזה של כל אחת מהן. לגבי כל אחת מידיעות אלו ביקשו הנאשמים את המידע הבא: מועד קבלת הידיעה, מקורה ותוכנה המלא.

דיון ממושך מאד בעניין העתירה - חלקו במעמד הצדדים וחלקו רק במעמד המאשימה ונציגי המשטרה (שלגביו נערך פרוטוקול חסוי) - התקיים ביום 28.5.2018. בסופו נמסר לבאי-כוח הנאשמים חלק מהמידע שהתבקש לגבי ידיעות 10 ו-12, אשר כלל את מועד מתן הידיעה (שהוא יום האירוע נושא האישום) ואת תוכנה המלא (המידע שנמסר מלכתחילה כלל את מלוא הידיעות). באשר לידיעה מס' 11 הוסכם כי לגביה תימסר פרפרזה מורחבת, אך מעבר לכך לא נמסר כל מידע. עוד נקבע בהחלטה שניתנה בתום הדיון, כי אם חרף הפרפרזה המורחבת שתימסר יבקשו הנאשמים מידע נוסף, כי אז יגישו עתירה חדשה לגילוי ראיה.

4. לאחר שנמסרה לנאשמים תעודת חיסיון מתוקנת מיום 20.6.2018 בקשר למספר עניינים ובצירוף פרפרזה מורחבת בעניין ידיעה 11 (כפי שתוקנה בטבלת ידיעות לסניגור מיום 30.5.2018), הוגשה עתירה נוספת לגילוי ראיה מטעם הנאשמים. דיון בעניין עתירה זו התקיים ביום 1.7.2018 (קודם לתחילת ישיבת ההוכחות במועד זה). גם הפעם, חלק מהדיון התקיים במעמד הצדדים וחלקו רק במעמד המאשימה ונציגי המשטרה (שלגביו נערך פרוטוקול חסוי) (להלן - **הדיון החסוי**).

בתום הדיון החסוי ניתנה החלטה שלפיה העתירה נדחת וכי הנימוקים יינתנו בנפרד. נימוקים אלו מובאים עתה, במסגרת החלטה זו.

5. הכלל הוא כי הנאשם וסנגורו רשאים לעיין בחומר החקירה וכן ברשימת כל החומר הנוגע לאישום וכי הם רשאים אף להעתיקו (סעיף 74 בחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982). הוראת סעיף 45 בפקודת הראיות שעניינו חיסיון ראיה מטעמים שבטובת הציבור, קובעת חריג לכלל האמור. על-פי הוראה זו, ראיה לא תהיה קבילה במשפט, אם שר או מי שהוסמך לכך מכוח סעיף 45(ד) בפקודת הראיות "הביע דעתו, בתעודה חתומה בידו, כי מסירתה עלולה לפגוע בעניין ציבורי חשוב". עם זאת, לעניין נאשם בהליך פלילי נקבע, כי ראיה כאמור תימסר לנאשם, "אם מצא בית המשפט הדין בדבר ... כי הראיה עשויה להועיל להגנת הנאשם ומידת התועלת שבה להגנה עולה על העניין שיש לא לגלותה או שהיא חיונית להגנת הנאשם".

6. כידוע, בחינתה של עתירה לגילוי ראיה חסויה נעשית בשני שלבים. בשלב הראשון, נבחנת השאלה אם החומר

החסוי נכלל בגדר העניינים שהוגדרו חסויים על פי תעודת החיסיון. במסגרת שלב זה נבחנת גם האפשרות לתת לנאשם פירוט כלשהו באשר לחומר החסוי (פרפרזה) ובלבד שאותו פירוט מתיישב עם החיסיון.

אם נמצא כי הראיה החסויה אמנם נכללת בגדרם של הנושאים הכלולים בתעודת החיסיון, כי אז נבחן השלב השני, שבמסגרתו נבחנת חשיבותה של הראיה החסויה להגנתו של הנאשם-העותר. השאלה שאותה יש לבחון בשלב זה היא, אם יש בכוחה של הראיה החסויה, בין לעצמה ובין בהצטרפותה לראיות אחרות, כדי להקים ספק באשמתו של הנאשם ואם יש בה כדי לתרום להגנתו. בשלב זה נדרש בית המשפט לבחון את החומר החסוי מנקודת ראותו של הסנגור.

7. הראיה שגילויה מבוקש - ידיעה מס' 11 - חוסה תחת תעודת החיסיון. אך בכל מקרה, לא נראה כי יש בה כדי לסייע להגנת הנאשם. שכן, הגם שהפרפרזה הנדונה עוסקת בנושא האישום, לנוכח ההסבר שניתן לי על אודותיה במהלך הדיון החסוי, לרבות מקור הידיעה והמועד שבו ניתנה, לא נמצא כי יש בה כדי להועיל למי מבין הנאשמים באופן שעשוי לסייע להגנתו. נראה אפוא, כי אין בה את אותו "פוטנציאל מזכה", אשר רק בהתקיימו תהיה הצדקה להיעתר לעתירה ולהורות על גילוייה של הראיה. עוד שוכנעתי כי גילוי מקור הידיעה אף עשוי לפגוע באופן ממשי בביטחון של אדם וממילא בביטחון הציבור. כך גם באשר למועד מתן הידיעה, שכן לנוכח תוכנה, לרבות הפרפרזה של הידיעה, גילוי מועד קבלת הידיעה עלול לחשוף את המקור של הידיעה.

לנוכח האמור ומשנמצא כי אי גילוי תוכנה המלא של הידיעה, מועד מסירתה והמקור של הידיעה, אינו פוגע בזכותם של הנאשמים למשפט הוגן ואף אין בו כדי לפגוע בהגנתם, העתירה נדחית.

ב. דחיית הבקשה לערוך משפט זוטא

8. במהלך הדיון שהתקיים ביום 1.7.2018 העיד מטעם המאשימה העד סעיד אבו אל הודה (ע"ת 32), אשר גבה מהנאשמים הודעות בתחנת המשטרה של הרשות הפלסטינית, לאחר שעל-פי הנתען, הנאשמים הסגירו את עצמם לרשות. במהלך עדותו של עד זה - אשר טרם הסתיימה והיא צפויה להסתיים בדיון הבא - הוגשו שתי ההודעות שנגבו כאמור משני הנאשמים: ת/1 - הודעת הנאשם 1 מיום 6.11.2017; ת/2 - הודעת הנאשם 2 מיום 5.11.2017).

הודעות אלו קצרות יחסית והן כוללות תיאור של האירוע מנקודת מבטו של כל אחד מהנאשמים אך למעט הודאתו של הנאשם 1 (אנס בדראן) כי השתמש בנשק, הן אינן כוללות הודאה בעבירות שבהן הם מואשמים.

הנאשמים העלו טענות נגד קבילותן של הודעות אלו וטענו כי יש לערוך "משפט זוטא" לגביהן. בקשתן זו נדחתה ולהלן תובא תמצית הנימוקים.

9. כפי שהבהיר בא-כוחה של המאשימה, אין מדובר בהודעות שנגבו מנאשמים אשר הגשתן מותנית בהתקיימות הוראות סעיף 12(א) בפקודת הראיות, אשר על-פיה "עדות על הודיית הנאשם כי עבר עבירה, תהא קבילה רק אם

הביא התובע עדות בדבר הנסיבות שבהן ניתנה ההודיה ובית המשפט ראה שההודיה הייתה חופשית ומרצון".

ההודעות שהוגשו כאמור, הן בגדר אמרות חוץ של הנאשמים, שכאמור, אינן כוללות הודאה, אשר ניתן להוכיחן כאמור בסעיף 11 בפקודת הראיות, הקובעת לאמור:

"אמרתו של נאשם מותר להוכיח בעדותו של אדם ששמע אותה; נרשמה האמרה בכתב והנאשם חתם עליה או קיים אותה באופן אחר, מותר להוכיחה בעדות על כך ממי שהיה נוכח באותו מעמד. אמרה שנרשמה כאמור מותר להוכיחה אף בתצהיר בכתב של מי שהיה נוכח באותו מעמד, אם הנאשם מיוצג וסניגורו הסכים לכך או - כאשר האמרה נוגעת לאישום בעוון או בחטא - אם הנאשם, במענה לשאלת בית המשפט ולאחר שבית המשפט הסביר לו את זכותו לחקור את נותן התצהיר, אישר שקרא את האמרה או שהיא הוקראה לו, אינו כופר בכך שהאמרה היא אמרתו וויתר על חקירת מקבל האמרה".

10. לבסוף יש לדחות את הטענה כאילו נקבע במסגרת החלטות קודמות, כי יתקיים משפט זוטא. בהחלטה שניתנה במהלך הדיון מיום 13.3.2018 נקבע כי "ככל שמי מהנאשמים מבקש להעלות טענות זוטא, יעשה כן בהודעה בכתב ... וזאת לכל המאוחר עד יום 20.3.2018". כן נקבע, כי "ככל שיתקיים משפט זוטא, הוא יתקיים במועד (ההוכחות) הראשון". בקשה לקיום משפט זוטא הוגשה - באיחור - ביום 21.3.2018, אולם בעקבותיה לא נקבע כי יתקיים משפט זוטא.

בהחלטה הנזכרת נקבע כי הצדדים רשאים להעלות טענות זוטא. אף נקבע מתי יתקיים משפט זוטא, אם אמנם יתקיים, אולם לא נקבע כי משפט זוטא אמנם ייערך. מכל מקום, אפילו היה נקבע - ולא נקבע - לא היה בכך כדי להעלות או להוריד. שכן, אם נמצא כי אין הצדקה לקיום משפט זוטא, אין מניעה לשנות החלטת ביניים כאמור.

11. לנוכח כל האמור, הבקשה לקיום משפט זוטא נדחית.

12. בהסכמת הצדדים - כפי שנמסרה בדיון מיום 3.7.2018 - החלטה זו ניתנת בהיעדרם. המזכירות מתבקשת אפוא, להמציא החלטה זו אל באי-כוח הצדדים.

ניתנה היום, כ"א בתמוז תשע"ח, 04 ביולי 2018, בהיעדר הצדדים.